

KÖZÉRDÉK

AZ ALSÓFEHÉRVÁRMEGYEI NEMZETI MUNKAPÁRT HIVATALOS LAPJA.

Megjelenik hetenként kétszer: csütörtökön és vasárnap.

Előfizetés: egész évre - - 12 korona.

fél évre - - - 6 ..

negyed évre - 3 ..

Egyes szám ára 12 fillér.

Felelős szerkesztő:

Dr. MÜLLER JENŐ.

Kiadóhivatal: FÖLDES EDE könyvkereskedése Nagyenyed.

Hirdetés ára: centiméterenként 6 fillér. Többszöri hirdetés árkedvezményben részesül.

Nyiltér sora 40 fillér.

A NEMZETHEZ!

Hazánknak bölcsességgel visszavított alkotmányát a megátalkodott obstrukciók gyalázatos végromlás felé sodorták. A képviselőház, melyet egy-egy maroknyi duhaj töredék immár szinte állandóan tehetetlenségre kárhóztatott, nevetséges pipotya czinkosa volna a Nemzet ellenségeinek, ha még tovább is túrná a legtudatlanabb és legléghább parlamenti elemek örökös garázdalkodásait.

Nekünk a többségi pártiak kötelességünké vált, hogy ezt tovább ne tőrjék.

Férfiak, magyarok vagyunk, — nem is tőrjük tovább!

A haza szeretetéből, alapvető törvényeink szelleméből s hosszú békességes türesünk megcsufolásain érzett felháborodásunkból merített erővel végre megkezdjük a nyílt, férfias parlamenti harcot a magyar képviselőház rákfenéje, a folytonos, otromba obstrukció ellen.

E harcban győzni fogunk, mert győznünk kell. Az alkotmány a nemzet jövőjéért békéje, becsülete, biztonsága parancsolja ezt.

A Nemzet hozzánk fordult bizalmával, mikor az obstrukciók segítségével uralomra kapott szerencsétlen kormányzat ellentétbe kergette a koronával, s kihívta ellene az egész civilizált világ súlyos ellenszenvét. Joggal támaszkodunk a bizalomra most is, mikor elkerülhetlenné vált harcunk, nem kormány- s nem pártérdekért, de egyedül és kizárólag a nemzeti munka lehetőségeért s így magáért a Nemzetért folyik.

Ne retentsék el a Nemzetet a harc muló nehézségei és keservei! Ne a duhajság utolsó erőfeszítései: a néplázítás, a képviselőházi siphangversenyek izetlensége és mind e zenebonákban megtévelyodottak merényletei.

A haza védelmére feltétlenül szükségessé vált védelőreformot már is megalkottuk. Helyreállítottuk ezzel a monarchia nagyhatalmi erejének teljességét, melynek híján Magyarország nem állhatna fenn. Vele jár e reformmal a nép rendkívüli hasznára, a katonai szolgálati időnek két évre leszállítása is.

Befejeztük még egyéb fontos, közérdekű nemzeti munkánkat is. Megalkottuk a törvényeket, a melynek alapján a kulturának új erősegi épülnek: tudó-

mányegyetem Debreczen és Pozsonyban Gondoskodtunk az állami tisztviselők családi pótlékáról. És megszilárdítjuk a képviselőház gyöngéknak bizonyult házszabályait ugyanazokkal a bötes rendelkezésekkel, melyeket eredetileg éppen azok alkottak meg, a kik ma, kormányzati multjukhoz következtlenül, megint visszasüllyedtek az obstrukciók fertőjébe.

Hátra van még legnagyobb feladatunk: a választói jog teljesen demokratikusa, de e mellett a nemzeti reformja. A reform, melyet tervezünk, demokratikusabb és nemzetibb, mint a melyet az obstrukcióra egyesült kisebbség akar. Az ő általános titkos jelszavaik nem őszintek. Ne tévesszenek meg egyetlen józanészű polgárt se! Tekintsen kiki az új koalíció több mint kétszintű összetételére. Származhatik-e az ellentétes szélsőségek ezen egyvelegéből bármi jó a nemzeti és a népszabadság ügyére?

A képviselőházban egyelőre még folyton ismétlődő sajnós jelenetek az országrontó obstrukció végvonaglásai. Az erőszakoskodás most is az obstrukció részén van. A Ház elnöke és pártunk, mint többség mindössze is nem tőr többé az erőszakoskodást, hanem megtorolja. De a megtorlás eszközeit, melyeket alkalmazunk, egytől-egyig törvényeinkből és házszabályainkból merítjük. Ha ezeket a törvény- és házszabályszerű eszközöket ezelőtt nem alkalmaztuk, az csak olyan kimélet volt a kisebbséggel szemben, melylyel az újra meg újra visszaélt. A rendszerré vált visszaélés, a szertelenségbe vitt obstrukció kiméletre többé nem tarthat igényt.

Ez ma még folyó, de mielőbb teljes diadallal befejezendő parlamenti harcunk lényege és igazsága. Legközelebbi célja pedig a parlamenti béke és munka. Ezt a célt másként elérni, mint harczzal, lehetetlennek bizonyult.

Harcunk tehát a Nemzet életéért, alkotmányáért és jövőjéért folyik. Készek vagyunk e küzdelemben a legteljesebb önfeláldozásra is, de sem parlamenti, sem utcai duhajok elől meghátrálni nem fogunk.

Megmentjük az ősi magyar nemzetet s megküzdjük az új nagy munkás Magyarországot továbbépítését.

Az egész művelt világ szemé rajtunk van. Becsületes merésünk már is vissza-

adta rokonszenvét s ismét bizik Magyar ország jövőjében, történelmi hivatásában.

Bizzék benne a Nemzet is!

És erősítsen bizalmával bennünket, a kik, mint egész férfiak, mikor a Nemzet életéről van szó, nem állottunk meg féluton.

Éljen a király! Éljen a haza!

Az országgyűlési nemzeti munkapárt.

POLITIKAI HIREK.

Folyó hó 11-dikén a képviselőház harmadik olvasásban elfogadta a tisztviselők családi pótlékáról szóló törvényjavaslatot, azután tárgyalás alá vette és szövszerinti szavazással elfogadta a házszabályok módosítását. Ezen módosítás tárgyalása rendén Tisza István nagy beszédet mondott, melyben behatóan foglalkozott azon érvekkel, melyek az ő elnöki működése ellen felhozottak és nagy hatással nagy lelkesedés közben czáfolta meg valamennyit.

A Főrendiház közjogi, pénzügyi és törvénykezési bizottsága 29 szavazattal 12 elleneben elfogadta a véderő törvényjavaslatot. A főrendiház e hét szombatján kezd tárgyalni s valószínűleg hétfőn be is fejezi.

F. hó 21-ig nem lesz ülése a képviselőháznak. Ekkor az idej ujonczjavaslat le-tárgyalása után szeptember közepéig a képviselőházat elnapolják.

A házszabálymódosítás.

A f. hó 8-án tartott országgyűlésnek legnevezetesebb eseménye volt a házszabálymódosításra vonatkozó indítványa, melyet Vadász Lipót orsz. képviselő következő nagy hatású beszéd kíséretében terjesztett elő:

T. Ház! A házszabályok módosítása tárgyában befejezett indítványom tartalma a következő: Mondja ki a képviselőház, hogy az 1906—1911. országgyűlés harmadik ülészakától az országgyűlés végéig hatályban állott házszabályok 250. és 251. §-ai a jelenlegi házszabályok függelékeként újból hatályba léptetnek. Ennek az indítványa nagy fontosságát teljesen átérzve, kétszeresen nehéz lenne reám nézve az e helyütt való első felszólalással járó bizonyos elfogultságot leküzdni, ha valamelyest meg nem nyugtatna az a tudat, hogy ez a határozat nem vár és nem szorul az én indokolásomra. Indokolják azt a tanácskozás rendjének, esendjének, a tárgyalás méltóságának, a kellően kialakult többségi akarat érvényesítésének biztosítására hivatott, de sajnós, éppen ezen célok illuzóriusakká tevő házszabályoknak nyomorusága. Megokolja ezt az indítványt a világ bármely tanácskozó testületének szabályaival példátlanul ellentétben álló, hiányos házszabályoknak

és ezen házsabályok alapján lassankint fejlett, bizonyos időkben a tervszerűen, sőt rosszhiszeműen fejlesztett gyakorlat alapján született, kifejlődött és a magyar politikai életben valóságos szörnyeteggé vált obstrukció. Megokolja ez indítványt ennek a hol nyíltan fellépő, hol lappangó de mindig úgrásra kész obstrukciónak átkaként végzetes surlódásokkal elfecséréit, a nemzet életéből valósággal elrabolt évtizednek sok keserves taunsága, csalódása.

A ki ennek az obstrukciónak történetét meg fogja írni, tárgyilagosan fogja kutatni, hogy kik voltak azok, a kik Magyarországon obstrukciókat indítottak, kik ellen, miért indítottak, milyenek voltak azok a jelszavak, a melyeket zászlójukra írtak és milyenek voltak azok a titkos cselok, a melyeket a jelszavak eltakarni nem tudtak, a ki végigtanulja, mikép egyesültek, felhők módjára, hogy gomolyogtak, hogy mentek szét azok a szövetségesek, a kik az obstrukciós tömeget alkották, mi lett a küzdelmek eredménye és mi lett a békekötéseknek hol nyíltan megváltott, hol eltitkolt és sokszor igazán okosan eltitkolt ára, csak akkor fogja megállapítani, hogy milyen végzetes és es rettenetes volt az a romlás, a melyet az obstrukciós politika okozott. Az meg fogja talán látni, hogy a politikai helyzetnek ez a romlottsága, merge, hogyan hatolt be a nemzet testébe rétegről-rétegre, hogyan mérgezte meg fokról-fokra a társadalomnak, a közéletnek, igen sok egyes embernek életét; és hogy a politikai romlás mellett ért bennünket egy nagyobb romlás is, az, a mely a magyar társadalmat, a magyar társadalom sok értékes elemét megmérgezte.

I.

A legszomorubb, hogy mikor az obstrukció bajairól beszélünk, csupa közhelyet kell említenünk.

Avagy nem sajnós közhely-e az, hogy a magyar államiség igazi exponense, a magyar koncentrikus erő kifejezésekére hivatott igazi nemzeti organumunk, parlamentünk az obstrukció betege? Közhely az hogy, a mikor az obstrukció kormányokat döngetett, munkára hivatott derek, becsülte, magyar embereket leszorított a közélet teréről; hany nemes, nagy kezdet tett tönkre, hany igazán arravaló munkatervet ölt meg? A helyett, hogy a nemzeti erők nagy reservoirjában összegyűjtöttük volna minden erőnket, meg a meglevőt is, a melyet pedig nagyobbak hazudtunk, mint a milyen volt, elpocskoltunk, elfecsereztünk. És mert tanácskozásainkban nem jutott hely a komoly tanulmányoknak, az igazán hivatottak egymást megismertelő versenyének, gyom és dudva burjánzott fel a parlamentben, a hangosaké, vagy, ha úgy szebb, a taktikusoké, de egyttal a foudorlatokban gazdagoké lett a ter. A politikai harez ezen irreguláris csapatainak vezetése kétszeresen nehezebbé vált. Talán az is egyik oka annak, hogy azok, a kik az obstrukció vezeték voltak, vagy, a kik az obstrukció által kiszolgáltattak magukat, legtöbbször kiszámíthatatlanok voltak. Akarhany olyan közéleti férfi szerepelt az obstrukció élén, a kinek hiába ismertük a multját, a politikai gondolkodását, ereykeit fogatkozásait, nem voltunk képesek kiszámítani azt, hogy az adott helyzetben mit fog csinálni.

Csak természetes dolog, hogy ilyen irányzat mellett az obstrukció valóságos melegágya volt az eddig példátlan politikai hipokrizisnek és valóságos megölője volt az elvek komoly hartzának, sőt sokszor egyenesen kompromitálója maguknak a zászlóra írt nagy jelszavaknak.

Ezek a csalódások mélységesen hatottak az egész népre! A nagy tömeg mindig vár valamit, várja a csodat. A nép-pszichológiának ezzel az irányzatával számoltak nálunk mindig azok, a kik a népre hatni akartak és mindig ráéheztették a népet valami nagyra, valami esodálatosra. Az obstrukció jelszavai közt mindig ott találtuk a néplelek ezen irányzatával való számvetést. De mikor az obstrukciók a maguk mérlegét megvon-

ták és nem lehetett az eredménytelenséget eltagadni és mikor az obstrukció a maga történetét kénytelen nagy lapidáris betűkkel leírni, olyan betűkkel, a melyeket a nép is el tud olvasni, — mert hiszen az apró taktikai nuanceok, apró betűi irant nincs érzeke — a mikor a nép a nagy jelszavak esodjét látja, akkor meg tudja állapítani, hogy az ő lelket lopták meg, az ő hitével eltek vissza. És ha van az obstrukciónak eredményük, akkor alig van fájdalmasabb, mint az, hogy kilopták a szép tavaszt az égből, ellopták a neptől az őshitet és alig van nehezebb, szebb és hálásabb feladat, mint becsületes, rendes munkával visszahadni a népnek az ő önmagába és vezetőibe vetett bizalmat. És melagágya volt az obstrukció a politikai és társadalmi gyűlölségeknek. Alig van valami, a miben a magyar közélet annyit haladt volna, mint éppen a gyűlöletben. Voltak idők, mikor ketsebb kellett esni azon, vajjon ennek a nemzetnek lazgyötörte teste, diszharmonikus lett lelke el tudja-e viselni azokat a rettenetes szultusokat, a melyeket a működni soha meg nem szünő bünsözések által szított gyűlölet okozott!

Csak természetes, hogy a destruktív tendenciák ilyen érvényesülése mellett elkopott, valóságos tönkre ment az a kicsiny lelki diszciplína is, a melyet a magyar nemzet birt. Hiszen az a nagy tehetség, az a nagy munkakepesseg, sok szép és nagy kvalitás, a mely a magyar fajt jellemzi és a melyre mi joggal lehetünk büszkek, rendszerint csak azért nem tud igazán érvényesülni, mert munkáinkat rendszeressé tenői, magunkat cseljainkat, eszközeinket kellőleg fegyelmezni nem tudjuk. Sok nemzeti szerencsétlenségünknek a lelki diszciplína hiánya az oka és ha van az obstrukciónak a lelkek ellen elkövetett büne, nem a legkisebb büne az, hogy tönkretette a magyar ember lelki diszciplínájának azt a kis részét is, a melyet birt. Hosszu, becsületes, nagy munkára van szükség, hogy ennek a diszciplínának csiraját megint bele vigyük a népbe. Messzire vezetne ennek a korpéknek teljes lefestése. Csak arra utal, hogy mindaz, a mi gyengesség és lazulás volt, az legelső sorban kihatott magára a központra, a mely hivatva lett volna, hogy a szívnek melegségét és az agy okosságát egyesítse a nemzet munkájában. És mert maga a központ gyengült, szinte biológikus folyamat volt, hogy az összes centrifugális erők, a melyeket addig feken tudunk tartani, hovatovább mindig nagy erővel szabadultak föl. A centrifugális erők a nemzetiségi, a társadalmi kérdésben és azok a centrifugális erők, melyek az országon kívül soha egyebbre nem vártak, mint hogy nálunk a magyar központi hatalom gyengülése nyomán elletünk lehessen rohannia!

Ebben a homályban, melyet ezeknek a központból futó erőknek fejlődése idézett fel a lelkekben, ebben az alkonyban láthatjuk az eg peremen, a láthatáron azokat a lassan kigyuló táborüzeket, melyeket mind a mai ellenségeink gyűjtöttek. És ha behunyjuk a szemünket és nem akarjuk látni ezeket a tüzeket, ha nem akarunk leszámolni ezekkel a veszedelmekkel és önmagunkkal, ha nem egyesülünk igazán céltudatos, komoly, központosító erős munkára, akkor ezek, a hol bátor, hol gyáva, hol hangos, hol ném, de mindig ellenséges centrifugális erők egy szép napon egyszerre egyesülve, inteznek rohamot ellenünk s akkor igazán késő lesz, hogy a mit ma könnyű kézzel vissza tudnánk verni, az egyesült rohamot feltartóztathassuk.

(Foly. köv.)

Az ellenzéki képviselők hivatása.

Az obstrukciós ellenzék mozijátékokat rendez Komédiát játszanak.

Az utcán lefotografáltatják magukat.

Utcai sihederekkel kísértetik magukat végig az utcákon.

Különböző sipokkal malaozbandát alakítottak.

VÁRMEGYEI ÉLET.

Vármegyei kögyűlés. Vármegyénk törvényhatósági bizottsága f. hó 17-ikén rendkívüli kögyűlést tart.

A tárgysorozat eddigelé 55 pontból áll. Nevezetesebbek: 1. Lukács László m. kir. miniszterelőknök a maga és a m. kir. kormány kinevezését tudató leirata. 2. A berkocsi iparról szóló szabályrendelet módosítása. 3. A vármegyei főjegyző megbízatása r. t. városi részleges tisztujítás vezetésére, az alispán akadályoztatása esetén 4. Alispán és helyettese akadályoztatása esetére sorozási polgári elnök, valamint polgári orvosok megbízatása. 5. Abrudbánya város képviselőtestületének az államsegély felosztása tárgyában hozott határozata. Községi költségvetések és zárszámadások. Török Bertalan és trs. indítványa gróf Tisza István, a magyar országgyűlési képviselőházának elnöke iránti bizalomnyilvánítása tárgyában.

Az „Alsófehér“ őrjöng. Ép ésszel, becsületes érzéssel lehetetlen olyan förmedvényvel rohanni a publikum közzé, mint az „Alsófehér“ teszi junius 9-iki „kiáltványában.“ Ordíts kapu, kiálts város, mert eljött az Urnak rettenetes napja! Hogyan merészel az „A—r.“ Nagyenyed város független polgárai nevében lázítani?! Hogyan merészel Magyarország alkotmányát „megöli alkotmányt“ mondani, a melyet fel kell támasztani!?

Nagyenyednek több száz igazán független polgára van, a kik nem függnek senkitől. Ezek nevében, több oldalról nyilvánult felháborodás és tiltakozás folytán tiltakozunk az „A—r“ szemérmetlen szájkodása ellen.

Hogyan merészel megölnék állítani Magyarországot ezeréves alkotmányát? Ennek az alkotmánynak minden szerve él, dolgozik, épít és munkál, az „A—r“ és pártja pedig hazudik, ront és ámit. A magyar alkotmánynak minden szerve: a törvényhozás, a kormány, a törvényhatóságok, a bíróságok, a sajtó, még az „A r“ is, a különböző testületek dolgoznak! hogy lehet, akkor azt állítani, hogy az alkotmány meg van ölve?! Akkor az „A—r“ azt se látja, azt se ismeri: mi a magyar alkotmány? Az semmi esetre se alkotmány, semmi esetre sem igaz magyar érzés, amit az „A—r“ hirdet, az egyszerűen hitvány népbolondítás!

Felhívjuk vármegyénk közönségét és ezzel együtt Nagyenyed sokat szenvedett polgárságát, hogy mutasson ajtót a népbolondítóknak.

A munkapárt népes értekezlete.

Junius 6-án.

Az Alsófehérvármegyei nemzeti munkapárt vezetőségét az utóbbi napok súlyos politikai eseményei arra késztették, hogy minél rövidebb idő alatt egy értekezletet hívjon egybe. Alig 36 óra allott a vezetőség rendelkezésére a meghívók kézhez juttatására, s mégis 250—300 ember sietett a vármegye messzi határból részt venni az értekezleten, hogy lelkes hangulattal juttassa kifejezésre a kormány és nagy nevű vezérének az ily nehéz helyzetben tanusított önfeláldozó és hazafias munkája iránt, de maig őszinte örömenek is nyilvánítsa Tisza István házelnöknek a megdöbbentő gyilkosmerénylet előli megmenekülése alkalmából.

Az értekezletet dr. Müller Jenő elnök nyitotta meg röviden vázolván a jelenlegi politikai helyzetet. A kormány a békés kibontakozást kereste, de a nemzet érdekét veszélyeztető követelményekkel állott szembe. Az ellenzék megakadályozta a parlament működését, munkásságát, sőt viselkedésével országszerte a személy és vagyon biztonságát is kétségessé tette. Ezért a többség elhatározta, hogy az ellenzék eljárásával szemben és ennek letörésére nem a házszabályok formájának, hanem azok szellemének a saját és a nemzet akaratának fog érvényt szerezni. Lelkesedéssel fogadta el az értekezlet, hogy a kormányt üdvözli.

Lázár István hozzászólása után az értekezlet az alább közölt távirattal üdvözölte a kormányt.

Török Bertalan indítványára szintén táviratilag üdvözölték az országos munkapártot és Váró Ferenc indítványára gróf Tisza Istvánt ki teljes elszántsággal, erős jellemmel, hazafiúi nagyságának latba vetésével látott hozzá a felfordult viszonyok rendezéséhez, és a ki előtt egy törvény van megtenni mindent, a mit a törvény, saját bölcsessége és lelkiismerete mond és tenni mindent, a midőn a hazáról és annak üdvéről van szó.

A küldött táviratok szövege a következő:

Gróf Tisza István házelnök

Budapest.

Alsó-Fehér vármegye nemzeti munkapártja hálát ad a gondviselésnek, hogy a megkísérelt gyilkos merénylettől megmentette nagyméltóságodat, aki elszántan tesz, fönstésesen tűr, életét is csekélybe veszi hazánk üdvéért, a melyet legfőbb törvénynek vall a törvényhozást megakasztó visszaélések leküzdésében.

Alsófehérvármegyei nemzeti munkapártnak Nagyenyeden, 1912. június 9-én tartott gyűléséből.

Lázár István, jegyző

Dr. Müller Jenő, elnök.

Nagyméltóságú Lukács László miniszterelnök urnak

Budapest.

Parlamentari tárgyalások rendjéért üdvös törvények egész sorozatáért, ország javáért és tekintélyéért vívott nehéz küzdelemben bizalommal és hálával üdvözli nagyméltóságodat s az egész kormányt Alsó-Fehér vármegye nemzeti munkapártja. Megkezdett nagy munkához erőt, kitartást, sikert kívánunk.

Alsó-Fehér vármegye nemzeti munkapártjának Nagyenyeden, 1912. június 9-én tartott gyűléséből.

Lázár István, jegyző

Dr. Müller Jenő, elnök.

Nemzeti munkapárt

Budapest.

Alsó-Fehér vármegye nemzeti munkapártja az országgyűlési ellenzéknek, de különösen a 48-as függetlenségi pártnak a képviselőház parlamentáris tárgyalásait a házszabályokkal való visszaélésekkel hónapokon át lehetetlenné tevő eljárását

elítélve, az országos nemzeti munkapártnak ezen durva visszaélésekkel szemben f. évi június hó 4-én tanúsított rendkívüli erélyes fellépését hazánk erkölcsi és anyagi érdekei szempontjából indokoltnak tekinti és ezért a mai napon tartott gyűléséből az országos nemzeti munkapártot tisztelettel üdvözli és hazafias bizalmáról biztosítja.

Az alsófehérvármegyei nemzeti munkapártnak Nagyenyed, 1912. június 9-én tartott gyűléséből.

Lázár István, jegyző.

Dr. Müller Jenő, elnök.

HIREK.

— **Doktorkisasszony.** Berde Juliska Maria summa tum lande tette le a tanári szakvizsgát és szerzett doktorátust a kolozsvári egyetemen.

— **Szőlőink állapota.** Városunk szőlőiben gyenge termésre lesz kilátás. A virágzás bár még nem teljes, mégis alul marad a középjú terméssel. A héten a jégeső és zapor okozott nagyobb kárt a Tinódi-hegyi szőlők végén. Szép hajtásokat tördelt le és sodort le a rohánzó víz.

— **A kissármási földgáz értékesítése.** Teleszky János pénzügyminiszter napok óta angol és amerikai vállalkozókkal tárgyalásokat folytat a kissármási földgáz értékesítése tárgyában. A tárgyalások eddigi eredménye az, hogy egy angol konzorcium berbe veszi a gázkutatást és a megkötendő berleti szerződés értelmében köteles lesz a kidolgozandó tervezet alapján ipartelepeket létesíteni, amelyek viszont állami szubvenziót fognak élvezni.

— **3000 régi okirat.** Igen értékes okmánytárral ajándékozta meg az erdélyi Múzeum-Egysületet báró Szentkereszty György és neje, gróf Kornis Klementin. Odaajándékoztak az egyesületnek a kihalt Henter bárói család levéltárát mely kelemen-telei birtokukon maradt. A levéltárban körülbelül háromezer régi erdélyi birtokügyi oklevél van. Közte van I. Rákóczi Ferencz fejedelemnek tizenöt levele és Petki-Nagy Zsigmond erdélyi főkomiszáriusnak naplója és Bethlen Gábor korabeli czimeres levelek. Az etekes adományért az egyesület Szentkereszty barót alapító taggá fogja választani.

— **Leszállították a bankkamatlábót.** Berlinben a német birodalmi bank a bankkamatlábát $4\frac{1}{2}\%$ -ra, a lombardkamatlábát $5\frac{1}{2}\%$ -ra szállította le.

— **Papok és tanítók a borászatban.** A földmivelésügyi miniszter lelkészek és neptanítók részére a budafoki pinczemesteri tanfolyam helységekben két hétre terjedő borkezelési tanfolyamot tartat augusztusra 1—14-ig. A tanfolyam célja, hogy a lelkészeknek és a neptanítóknak mód nyujtassék arra, hogy az okszerű borkezelésre vonatkozó ismereteket elsajátítsák. A tanfolyamra csak olyan lelkészek és tanítók vehetők fel, a kik olyan hegyvidéki községekben működnek, a hol a lakosság kizárólagos vagy főfontosságú kereseti forrása a szőlőművelés.

— **Gyufatröszt.** A magyar gyufagyárosok elhatározták, hogy mind a huszonhárom gyufagyárat egy részvenytársaságba igyekezzenek egyesíteni. A tanácskozáson a gyárak mind képviselve voltak.

— **Műsoros estély.** A nagyenyedi Iparos Önképzőkör július első hetében műsoros estélyt rendez tánczczal egybekötve. A műsor pontai között egy egyfőlvonásos szindarabot is adnak elő. A f. hó 16-ára hirdett tánczestélyt nem az Iparos Önképzőkör rendezi.

— **Puczolják a képviselőházat.** Az elmúlt napok egyikén Lázár István gróf két lajbis erdélyi magyar parasztot vezetett a képviselőházba. Választói voltak Körösfőről, akik Tisza István házelnökkel szerettek volna egy-két szót váltani. A folyosón találkoznak vele. Tisza barátságosan kezét fog, elbeszélget velük. A beszélgetés vége: Látták már ezt a szép házat?

Nem láttuk, kegyelmes úr, valami csudálatosan szép ház ez!

Tisza mosolyog:

No hát, belülről egy kicsit meg volt kopva éppen most puczoljuk.

— **A koalíciós kormányzat közgazdasági botrányainak** mint írja az Erdélyi Pénzvilág, egyik szomorú emlékével küzködik most az alturista bank és a földmivelésügyi miniszter. Tudvalevő, hogy a koalíciós kormány annak idején megvásárolta Szentiványi Gábor függetlenségi képviselőnek hunyadmegyei birtokát és azokivül Alsó-Fehér vármegyében szintén vásárolt egy teljesen elhanyagolt középirtokot, (a magyarigen — cselnai Makrai-birtokot) a melyekről már annak idején minden szakértő megállapította, hogy értékén jóval felül vásároltak meg és lenyeges befektetések nélkül sohasem lesz gazdaságosan hasznosítható. A kincstár telepítési kirendeitsége nem tudott mit kezdeni ezekkel a birtokokkal és különböző sikertelen kísérletezés után azt az ajánlatot tette az alturista banknak, hogy a kincstár készpénzkiadásainak megterítése elleneben vegye át e birtokokat. Az alturista bank igazgatósága megvizsgáltatta a birtokokat, de a vizsgálat eredménye olyan lesújtó volt, hogy tudni sem akart a birtokok átvételéről. A kincstári kirendeitség azonban szintén nem tudott boldogulni, úgy hogy a földmivelésügyi miniszter kénytelen volt újabb ajánlatot tenni az alturista banknak, a melyben jelentékeny koncessziók adására vállalkozott. Ilyen alapon újabb tárgyalások indultak meg, amelyek eredményre vezettek és a melyeknek értelmében a bank átveszi a két birtokot, egyuttal azonban engedményképpen megkap a kincstártól néhány szomszédos kincstári birtokparcellát, továbbá ingyen kapja a szomszédos kincstári erdőkből az építkezéshez szükséges faanyagot és köveket. A kincstár tehát visszakapja a befektetett tőkét, elveszit azonban más kincstári telepeket és ezrekre rugó nyersanyagot. Más megoldás azonban nem kínálkozott a koalíciós gazdálkodás szomorú maradványának eltakarítása.

— **A balázsfalvai szegénytanulókat segélyező egyesület.** f. hó. 16-án d. u. 3 órakor, az áll. iskola helyiségében közgyűlést tart. Targyai: 1. Elnöki megnyitó. 2. Jelentés az egyletről. 3. A pénztáros jelentése. 4. A pénztár vizsgáló bizottság jelentése. 5. A költség előirányzat előterjesztése. 6. Tisztújítás. 7. Indítványok.

— **Aranyelet.** Marosszentgyörgy közelében, Máriaffy Lajos birtokán ivóvíz kutatása közben gazdag és értékes aranykőzetre bukkantak.

— **Egy erdélyi vasgyár fölszámolása.** Az amogy is törpeszámu gyáraink sorából ismét kidőlni készül egy: a Báró Kemény József Hungária Gépgyár r.-t. Déván mely a mult héten tartott közgyűlésén határozta el a felszámolást.

Műjégre szóló előjegyzéseket, két napon belül elfogad Winkler János.

Meghívás.

A „Hangya“ a magyar gazdaszövetség fogyasztási és értékesítő szövetkezete kötelekébe tartozó **Nagyenyedi fogyasztási és értékesítő szövetkezet** 1912. évi június hó 23-án d. e 11 órakor a városházánál

rendkívüli közgyűlést

tart, melyre a tagok az alapszabályok 3. és 20. §-a értelmében meghívotnak.

Napirend:

1. A szövetkezet viszonyának rendezése a „Hangya“ Központtal.
 2. Esetleg alapszabálymódosítás.
 3. Netalán indítványok.
1911. december 31-én a tagok száma 255, üzletrészeinek száma pedig 581 volt; az év folyamán belépett 12 tag 18 üzletrésszel, kilépett 3 tag 9 üzletrésszel.
- Kelt Nagyenyeden, 1912. június hó 8-án.

174 1-1

Az igazgatóság.

HIRDETÉSEKET legjutányosabban felvesz lapunk kiadóhivatala.

Kút és vasbeton átereszek készítése.

Elvállalok és legrövidebb időn belül elkészítek minden méretű vasbeton gyűrűből előállított kutakat oldal vízlefolyással, valamint vasbeton átereszeket a legolcsóbb árban.

A vasbeton gyűrűket a helyszínén saját magam gyártom legszilárdabb cement keverékből. A víz feltétlen tisztább, jobb és hidegebb mint minden más fajta kutakban. Általam készített kutak ért a legmesszebbmenő jótállást vállalok.

Igen tisztelt építőfeleim hogy **kényelmesebben juthassanak vasbeton kutakhoz, csekély havi részletfizetés mellett is elvállalom.**

Megrendelés és felvilágosításokért kérem **Benyovics Mór** fakeskedő irodájába fordulni bármely időben.

Költségvetéssel a helyszínen díjmentesen szolgállok.

144 7-25

Tisztelettel

ifj. Székely János
Nagyenyed.

Kitűnő minőségű és legmagasabb szilárdságú Portland-Cementet ajánl olcsó áron a

PORTLAND-CEMENT-gyár Kugler és Társai

Brassóban.

Itt helyben kapható **Klemm Pál** cégénél Szentkirály-utca 128.

Nagyenyedi Kisegítő Takarékpénztár R.-T.

Az Osztrák-Magyar Bank mellékhelye.

Részvénytőke 600.000 korona.	Előnyös kölcsönt ad betáblázásra, megfelelő kezességre, értékpapírokra, sorsjegyekre, jóhitelű pénzintézetek részvényeire. Vásárol és elad értékpapírokat. Letétbe elfogad értékpapírokat, sorsjegyeket, értéket kevés őrzési díj mellett. Idegen kölcsönöket a legelőnyösebben konvertál. Váltókat az összeg nagysága szerint legelőnyösebb feltételek mellett számítol le. Állandó betétet a legkedvezőbb kamattal mellett fogad el.	Tartalékalap 400.000 korona.
Az intézet hivatalos órái hétköznapokon: délelőtt 9—12 óráig, délután 3—4 óráig.		Üzletfeleink részére telefon bevezetve 14. szám alatt.

Nyomatott a Nagyenyedi Könyvnyomda és Papárugyár Részvénytársaság könyvnyomdájában Nagyenyeden.